

ikke kan komme i Betragtning ved Siden af det Gode, at Alle, der bidrage til Communen, faae Deel i Valget af Communalbestyrelsen, men at de, som bidrage meest til Communens Fornødenheder, erholde en overveiende Indflydelse derpaa, og har man havt Ret i, at denne Overvægt bedst vil sikkes ved at knyttes til Betingelser for Valgretten, (ikke for Valgbarheden) saa har man ogsaa nu Ret i at fastholde disse Synspuncter ved Ordningen af Kjøbstædernes Valgvæsen (baade af Borgerrepræsentanter, Vigningsmænd ogds.). thi begge Fordringer have der fuldkommen den samme Berettigelse, som paa Landet.

I Forbindelse hermed skal Udvalget kun gjøre opmærksom paa, at hvis der var nogen Fare for, at Valgloven kunde dele Communens Befolkning i tvende sfendilige Leire, de Formuende og Uformuende, saa vilde denne ikke undgaaes ved at opstille en eensartet Vælgercensus, da Modsætningen mellem de Berettigede og de Udelukkede er nok saa stærk, som Modsætningen mellem de Berettigede og de fortrinnsviis Berettigede. Det er netop et Fortrin ved Loven 22de Marts 1855, at den meget formindsker Antallet af de aldeles Udelukkede, og det er saa langt fra, at der skulde være mindre Anledning til ogsaa for Kjøbstæderne at opretholde dette Princip, at den nu for samme gjældende Valglov, om den end hviler paa et vigtigt Grundlag og derfor bør forandres, dog giver Valgretten en betydelig Udstrækning, saa at Følgen af Lovudkastets Gjennemførelse letteltigen kunde blive den, at ikke saa Vælgere mistede den Valgret, de nu have, ifølge en under Absolutismen givne Communalanordning, — og det ifølge en Valglov, der skulde bringe samme i større Overensstemmelse med Grundlovens Grundsatninger. At der ved Siden heraf indrømmes de høiest Beskattede en særegen Valgret, bliver derhos mindre fremtrædende ved at knyttes til Bestemmelsen om en deelviis Fornælse, saaledes, at ved det ene Valg alle Vælgere kaldes til Deeltagelse, ved et andet Valg — efter flere Aars Mellemrum — kun de privilegerede Vælgere. Forøvrigt vil det rimelsgviis i det Væsentlige blive de samme Mænd, som møde til begge Valg, eller

som ialtsald lede dem, og omtrent de samme Mænd, som ville blive valgte, baade ved det videre og ved det engere Valg. Det bør derhos ikke oversees, at den Indflydelse, som den store Forskjellighed i de forskjellige Kjøbstæders, baade absolute og relative, Formuenhed, med Rette bør have, vil finde et langt klarere og correctere Udtryk i den simple Regel om et lovbekemt Brøkforshold af høiest Beskattede, end ved en for hver enkelt Kjøbstad særlig givne Bestemmelse om en kun for denne gjældende Censur, og at det Tilfældige og Vilkaarlige ved denne sidste Afgjørelse ingentunde vil formindskes derved, at den ikke udgaaer fra den over Alle staaende Lov, men for en væsentlig Deel fra selve Communalbestyrelserne.

Hovedsagen er det imidlertid for Udvalget, at hvad der nu foreligger, formeentlig ikke er det almindelige Spørgsmaal om de rette Grundsatninger for det kommunale Valgvæsen, men kun de efter langvarige Forhandlinger vedtagne Grundsatningers Anvendelse paa Kjøbstæderne. Da dette Sidste nu ikke er steet ved det forelagte Lovudkast, vilde Udvalget kun have havt at overveie, om det skulde tilraade Thinget at nægte dette sit Samtykke, eller om det skulde forsøge paa at omarbejde det i Overensstemmelse med Loven 22de Marts s. A., dersom ikke Indenrigsministeriet i Forbindelse dermed havde opkastet det Spørgsmaal, om der ikke ved samme Leilighed for Kjøbstædernes Vedkommende burde stables en Melleminstans, svarende til Amtsraadet for Landet. Udvalget erkjender, at dette Spørgsmaal ikke blot i og for sig er af den høieste praktiske Interesse, men ogsaa henhører til Organisationen af de kommunale Autoriteter, altsaa til den Deel af Communallovgivningen, som Regjeringen har meent at kunne behandle særskilt og forlods, uden Forbindelse med Spørgsmaalet om disse Autoriteters Myndighed og Virksomhed (som man hos os — meget ufuldstændigen — pleter at betegne med Udtrykket Competencelov). Da der derhos i Ministeriets Circulaire 19de Mai s. A. og de derved fremkaldte Besvarelser foreligger et ikke ringe Materiale til dens Løsning, seer Udvalget ingen Grund til nu at lade den saaledes reiste og vidt fremmede Sag falde.